

ד' שיגלחנו בתער עד זקן האץ פטורס . פ' שני מירין (דף נ"ט) ופרק הוורין ופ'ק דקדושין (דף פ' שני מירין וזמ' יש מחמירין בדבר וחורקין כמא ענינים אבל כתבו רבותינו נ"ט משעמדתו כלל וכלל לא בראש ולא בגוף מן השפה ולחוץ :

והטעם שער בית השחי ובית הערוה ה"ז לוקה כי קאמר רב בשאר אברים ומסיק הכהם דאפילו העברה שער שחר הגוף דוקא במספרים שרי ורב דקאמר הער היינו במספרים כעין שער: וכו' ש' חנו אסור מדברי תורה אלא מדברי סופרים כדכתיב וכו'. ואע"ג דלחך לישנא פליג ר' יוחנן עלה פסק ר"י כלישנא דהאי כהיה כדכתיב וכו' וכן דעת רבינו. ויש עוד טעם לדבר דלר"ב שמשנהו קב ונקי לא מפרש קרא אלא לענין שלא תלכש האשה כלי זין והאיש בגד אשה וכמו שאכתוב בסמוך אבל העברה שער בית השחי משמע דלית ליה: וכו' ש' נד"ל במקום שאין מעבירים וכו'. כ"כ ימוקי יוסף בשם רב שריח וכו' וכו' וכו' ר"ן בפרק חין מעמידין בשם הגאונים וכתב מהיכן למדו לומר כן:

י לא תעדה אשה וכו'. ב"ב ז' מיריס [ג"ט]. חניא לא ילכש בגד שמתל אשה מה ח"ל אם שלא ילכש אשה שמתל אשה וכו' הכי נאמר חושבה היא ואין כחן חושבה אלא שלא ילכש בגד שמתל אשה וישב בין הנשים ואשה שמתל אשה וחסד בין האנשים רח"ל חומר מנין שלא תלכש אשה בכלי זין למלחמה ח"ל לא יהיה כלי גבר על אשה ולא ילכש בגד שמתל אשה שלא יתקן אשה בחיקויי אשה ופסק רבינו כר"ב שמשנהו קב ונקי וכן מיריס אונקלוס לא יחא חיקון דגבר וכו' ולא האריך שישב אשה בין הנשים או האשה בין האנשים. ואע"פ שכתב רבינו שהעברה שער בית השחי ובית הערוה לאיש חנו אלא חלל מד"ל כתב שמתלחם ראש האשה כאיש חנו עדי האיש וכתב שאל עדה האשה עדי האיש לוקה. ונראה שטעמו מפני שמתלחם ראש אשה כאיש חנו דבר היכר טובא ודמי ללכש מלכש האיש מש"כ בבית השחי ובבית הערוה שהם במקום מכוסה: המלקט שערות לבנות מתוך צהר דמכות (כ"ז) ופנה (ל"ד) פ' המלכש הטעם מלא פי חנו בשבת חייב וכו' מלא פי חנו שמים רבי אליעזר חומר אחר ומודים חכמים לר"א במלקט לבנות מתוך שחורות שאפילו אחר חייב ודבר זה אפילו בחול אסור משום שנאמר לא ילכש בגד שמתל אשה:

כתב הראב"ד ח"ל לא מחזור שיהא לוקה בלחם שלא אמרו חלל אסור ועוד מאי עדי איכא בחדא וכו' לא מייכרח מילתא כלל:

השגת הראב"ד
המלקט שערות לבנות מתוך שחורות מראשו או מנקיו משילקט שער אחת לוקה. ח"ל לא מחזור שיהא לוקה בלחם שלא אמרו חלל אסור ועוד מאי עדי איכא בחדא וכו' לא מייכרח מילתא כלל:

כאשה ולא מגלח ראשו כאיש ואם עשה כן אינו לוקה: יא יכתובת קעקע האמורה בתורה הוא שישרט על בשרו וימלא מקום השריטה כחול או דיו או שאר צבעונים הרושמים. וזה היה מנהג העכו"ם שרושמן עצמן לעבודת כוכבים כלומר שהוא עבד מכור לה ומורשם לעבודתה. ומעת שירשום באחד מדברים הרושמן אחר שירשום באי זה מקום מן הגוף בין איש בין אשה לוקה. כתב ולא רשם בצבע או שרשם בצבע ולא כתב בשריטה פטור עד שיכתוב ויקעקע שנאמר וכתובת קעקע. במה דברים אמורים בכותב אבל זה שכתבו בבשרו וקעקעו בו אינו חייב אלא אם כן סייע כדי שיעשה מעשה. אבל אם לא עשה כלום אינו לוקה: יב יהשורט שריטה אחת על המת לוקה שנאמר ושרט לנפש לא תתנו בבשרכם. אחד כהן ואחד ישראל שרט שריטה אחת על חמש מתים או חמש שריטות על

מת אחד לוקה חמש. והוא שהתירו בו על כל אחת ואחת: יג גדידה ושריטה אחת היא. וכשם שהיו העכו"ם שורטים בבשרם על מתיהם מפני הצער כך היו חובלין בעצמם לעבודת כוכבים שנאמר ויתגודדו כמשפסם. גם זה אסרה תורה שנאמר לא תתגודדו. אלא שעל מת בין שרט בידו בין שרט בכלי חייב מלקות בידו פטור: יד ובבבל אזהרה זה וכו'. סוף פ"ק דיבמות

א סמ"ג לאוין נט"ז: ב סמ"ג לאוין ס: ג סמ"ג לאוין סא. עור יו"ד ס' קפ: ד סמ"ג לאוין סב. עור שס:

לחם משנה

מוחלקים כגון אכל פוטיתא לוקה ארבע שכן איסורים מחולקים אכל היכא שהאיסור הוא אחד חין רבוי הלאוין עושה רבוי מלקות ומכ"מ עובר בשני לאוין. וכבר ביאר רבינו ז"ל שעובר בשני לאוין בלחם הוא דמשתע שעובר בשתיים:

יד ובבבל אזהרה זו וכו'. זו דבר חימה דגמרא דיבמות פרק ט"ו נשים (דף י"ג): אסיקא כהיה שמשעה דעשו בית שמי כדכריס דלמחך דאמר עשו כי אמרין לא תתגודדו הכי מילי בית דין אחד בעיר אחת אכל שני בתי דינין בשתי עיירות לית לן בה. ובבבלי שחזיר כחן רבינו ז"ל הוא סבירא דאביי אליבא דמ"ד שדחו בגמרא. ואפשר היה לומר דרבינו פסק כמחן דאמר לא עשו דהיינו רב לגבי שמואל דהלכתא כותיה

מגדל עז

לא תעדה אשה עד עדי אשה. פרק הלוקין ופ' שני מירין (דף ג"ט): המלקט שערות לבנות כו' עד לבנות אשה לוקה. פ' הלוקין (דף כ'): כתב הראב"ד לא מחזור שיהא לוקה בלחם שלא אמרו חלל אסור ועוד מאי עדי איכא בחדא וכו' לא מייכרח מילתא כלל עכ"ל. והמתיר לא הביאה בפירוקי כהנא שנו: שומטום ואחרונים כו' עד אינו לוקה. כתובת קעקע עד אינו לוקה. פרק הלוקין (דף כ'): השורט שריטה אחת כו' עד בידו פטור. בחור כהנים ופסק הלוקין (שס): ובבבל אזהרה כג' עד אגודות. פ"ק דיבמות (דף י"ג) ומייתי לה כהנא מקומות:

לא תעדה אשה עד עדי אשה. פ' הלוקין ופ' שני מירין (דף ג"ט): המלקט שערות לבנות כו' עד לבנות אשה לוקה. פ' הלוקין (דף כ'): כתב הראב"ד לא מחזור שיהא לוקה בלחם שלא אמרו חלל אסור ועוד מאי עדי איכא בחדא וכו' לא מייכרח מילתא כלל עכ"ל. והמתיר לא הביאה בפירוקי כהנא שנו: שומטום ואחרונים כו' עד אינו לוקה. כתובת קעקע עד אינו לוקה. פרק הלוקין (דף כ'): השורט שריטה אחת כו' עד בידו פטור. בחור כהנים ופסק הלוקין (שס): ובבבל אזהרה כג' עד אגודות. פ"ק דיבמות (דף י"ג) ומייתי לה כהנא מקומות:

המעביר שער בית השחי ובית הערוה ה"ז לוקה כי קאמר רב בשאר אברים ומסיק הכהם דאפילו העברה שער שחר הגוף דוקא במספרים שרי ורב דקאמר הער היינו במספרים כעין שער: וכו' ש' חנו אסור מדברי תורה אלא מדברי סופרים כדכתיב וכו'. ואע"ג דלחך לישנא פליג ר' יוחנן עלה פסק ר"י כלישנא דהאי כהיה כדכתיב וכו' וכן דעת רבינו. ויש עוד טעם לדבר דלר"ב שמשנהו קב ונקי לא מפרש קרא אלא לענין שלא תלכש האשה כלי זין והאיש בגד אשה וכמו שאכתוב בסמוך אבל העברה שער בית השחי משמע דלית ליה: וכו' ש' נד"ל במקום שאין מעבירים וכו'. כ"כ ימוקי יוסף בשם רב שריח וכו' וכו' וכו' ר"ן בפרק חין מעמידין בשם הגאונים וכתב מהיכן למדו לומר כן:

י לא תעדה אשה וכו'. ב"ב ז' מיריס [ג"ט]. חניא לא ילכש בגד שמתל אשה מה ח"ל אם שלא ילכש אשה שמתל אשה וכו' הכי נאמר חושבה היא ואין כחן חושבה אלא שלא ילכש בגד שמתל אשה וישב בין הנשים ואשה שמתל אשה וחסד בין האנשים רח"ל חומר מנין שלא תלכש אשה בכלי זין למלחמה ח"ל לא יהיה כלי גבר על אשה ולא ילכש בגד שמתל אשה שלא יתקן אשה בחיקויי אשה ופסק רבינו כר"ב שמשנהו קב ונקי וכן מיריס אונקלוס לא יחא חיקון דגבר וכו' ולא האריך שישב אשה בין הנשים או האשה בין האנשים. ואע"פ שכתב רבינו שהעברה שער בית השחי ובית הערוה לאיש חנו אלא חלל מד"ל כתב שמתלחם ראש האשה כאיש חנו עדי האיש וכתב שאל עדה האשה עדי האיש לוקה. ונראה שטעמו מפני שמתלחם ראש אשה כאיש חנו דבר היכר טובא ודמי ללכש מלכש האיש מש"כ בבית השחי ובבית הערוה שהם במקום מכוסה: המלקט שערות לבנות מתוך צהר דמכות (כ"ז) ופנה (ל"ד) פ' המלכש הטעם מלא פי חנו בשבת חייב וכו' מלא פי חנו שמים רבי אליעזר חומר אחר ומודים חכמים לר"א במלקט לבנות מתוך שחורות שאפילו אחר חייב ודבר זה אפילו בחול אסור משום שנאמר לא ילכש בגד שמתל אשה:

כתב הראב"ד ח"ל לא מחזור שיהא לוקה בלחם שלא אמרו חלל אסור ועוד מאי עדי איכא בחדא וכו' לא מייכרח מילתא כלל עכ"ל. ורבינו סובר דאפילו בחול אסור ולוקה נמי דכיון דמקרא יליף לה מהי חנו לן למומר דלא ילקה עליה: ומ"ש ועוד מאי עדי אשה איכא בחדא וכו' יש לתמוה דהא חזין דגמ' [מכות כ'] דעל אפילו אחת קאמר ודבר זה אפילו בחול אסור משום שנאמר לא ילכש בגד וכו'

מת אחד לוקה חמש. והוא שהתירו בו על כל אחת ואחת: יג גדידה ושריטה אחת היא. וכשם שהיו העכו"ם שורטים בבשרם על מתיהם מפני הצער כך היו חובלין בעצמם לעבודת כוכבים שנאמר ויתגודדו כמשפסם. גם זה אסרה תורה שנאמר לא תתגודדו. אלא שעל מת בין שרט בידו בין שרט בכלי חייב מלקות בידו פטור: יד ובבבל אזהרה זה וכו'. סוף פ"ק דיבמות

א סמ"ג לאוין נט"ז: ב סמ"ג לאוין ס: ג סמ"ג לאוין סא. עור יו"ד ס' קפ: ד סמ"ג לאוין סב. עור שס:

לחם משנה

מוחלקים כגון אכל פוטיתא לוקה ארבע שכן איסורים מחולקים אכל היכא שהאיסור הוא אחד חין רבוי הלאוין עושה רבוי מלקות ומכ"מ עובר בשני לאוין. וכבר ביאר רבינו ז"ל שעובר בשני לאוין בלחם הוא דמשתע שעובר בשתיים:

יד ובבבל אזהרה זו וכו'. זו דבר חימה דגמרא דיבמות פרק ט"ו נשים (דף י"ג): אסיקא כהיה שמשעה דעשו בית שמי כדכריס דלמחך דאמר עשו כי אמרין לא תתגודדו הכי מילי בית דין אחד בעיר אחת אכל שני בתי דינין בשתי עיירות לית לן בה. ובבבלי שחזיר כחן רבינו ז"ל הוא סבירא דאביי אליבא דמ"ד שדחו בגמרא. ואפשר היה לומר דרבינו פסק כמחן דאמר לא עשו דהיינו רב לגבי שמואל דהלכתא כותיה

הגהות מיימוניות

○ [כתבו הגאונים מי שמגלה כל שער שבו מראשו ועד רגלו מותר לו לגלח גם של בית השחי ושל בית הערוה שאינו יפוי אדרבה ניוול הוא וכן כתב הסמ"ג לאוין ס' יע"ש: [ו] כתב רבי אליעזר כי יעקב אבל ר"מ כתב דקיימא לן כר"א בן יעקב דאמר לוקה כדאמר ר' יוחנן ומוקימין ליה דקאי כר"א בן יעקב פירוש שדורש הפסוק כפשוטו כתרומתו של אונקלוס אבל ח"ק לא מפרש קרא אלא שלא ילכש אשה לשבת בין הנשים ולא אשה לשבת בין האנשים לניאוף ועיין בתוספתא פ' הורו"ק: ○ [טור ס' ק"פ וז"ל כתב הרמב"ן דוקא שריטה אבל אם מכה בידו על בשרו מותר כדאשכחן בר"ע שפגע במתתו של ר"א והיה מכה על בשרו עד שדמו שותת לארץ, וכתב א"א ז"ל דבר חימה הוא דבין דבין ביד בין בכלי אסור היאך יהא שרי דרך הכאה, והתוס' פירשו שר"ע היה עושה

כל המצות שנזכרה בו' עד וישוב מחטלו . פרק בתרא דיומא (דף ט"א) ובמכילתא : חייב הוא להחזות בו' עד הרי זה משוכה . פרק אמר להם הממונה (דף ל"ב) ובמכילתא ובספרא : וכן בעלי תעלות עד עליה . פרק בתרא דיומא (שם) ובספרא : וכן כל מהוייבי מיתות עד ויחזרו . פ' גמר הדין (דף מ"ג) ובספרא : וכן החובל בו' עד מכל חטאות האדם . פרק החובל (דף ל"ב) :